Memo

AAN : de leden van de commissie Bestuur en Economie
VAN : wethouder P. Varekamp
C.C. :
DATUM : 18 oktober 2023
BETREFT : Voortgang verduurzaming gebouwde omgeving

Op 20 juli 2023 ontvingen we een brief van Hugo de Jonge, Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met betrekking tot de nationale voortgang van de verduurzaming van de gebouwde leefomgeving. Het is in deze context dat ik deze ontwikkelingen naast de thema's van de Westlandse Energie Opgave heb gelegd. De inhoud van dit memo is daarom tweeledig: enerzijds informeer ik u over de stand van zaken rondom de verduurzamingsaanpak van de gebouwde leefomgeving op nationaal niveau, anderzijds presenteer ik de lokale voortgang van de verduurzamingsaanpak binnen gemeente Westland.

In de bijlage presenteer ik u de lopende projecten rondom het thema energie binnen gemeente Westland. Daarbij wordt de verbinding gelegd met de Westlandse Energieopgave 2023-2027.

1. Nationale voortgang energietransitie

Uit de brief van Minister de Jonge blijkt dat Nederland vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot de drie pijlers van het programma: (1) de inzet op isolatie, (2) de overstap op duurzame verwarming en (3) de opwek van duurzame energie. Echter, hoewel vooruitgang is geboekt benadrukt de minister dat de echte versnelling en opschaling nog moet worden ingezet om de nationale doelen voor 2030 te kunnen behalen. Hierbij dient planmatig te werk worden gegaan, zowel op collectief als op individueel niveau. Dit betekent in praktijk dat bij wijkverbeteringen, grootschalige renovaties en de vernieuwing van infrastructuur koppelkansen moeten worden benut, met daarbij in het achterhoofd gehouden de kansen voor klimaatmitigatie en klimaatadaptatie.

2. Duidelijkheid nodig voor handelingsperspectief bewoner en bedrijven

Om de verduurzaming van de gebouwde omgeving te kunnen versnellen, is het aspect van duidelijkheid bieden aan bewoners, ondernemers, instellingen, verhuurders, en andere belanghebbenden cruciaal. In Westland is hiervoor de website Westland Woont Duurzaam beschikbaar, Deze bevat – waar naast het delen van belangrijke events, bewoners en bedrijven handvatten kunnen raadplegen voor de verduurzaming van hun woning of bedrijfspand.

3. Westlandse aanpak isolatie

Het isoleren van woningen is een kernvoorwaarde voor het laten slagen van de energietransitie. In de landelijke aanpak staat het isoleren van woningen daarom ook centraal, waarbij er wordt voldaan aan de isolatiestandaard. De aanpak is gericht op het significant verminderen van woningen met energie labels E, F en G. Om aan deze voorwaarde te kunnen voldoen, heeft het rijk de financiële ondersteuning voor gemeenten uitgebreid. Zo heeft ook gemeente Westland de middelen voor de lokale aanpak isolatie reeds aangevraagd (Nationaal Isolatieprogramma, Lokale Aanpak Isolatie). We besteden deze middelen vanaf 2024 door een subsidieregeling open te stellen voor huiseigenaren om hen met subsidie aan te sporen tot isoleren van de woning.

23-0220540

ALG BCR 003

Memo

Dit is het vervolg op de verordening isolatiesubsidies, die per 31-12 2023 afloopt. Hierbij is het doel om in een relatief korte periode (tot 2027), zo veel als mogelijk huizen te isoleren.
Met een nieuwe collectieve inkoopactie kunnen bewoners verantwoord een offerte ontvangen voor het isoleren van en voor het vervangen van glas.

4. Energiearmoede

De looptijd van de SPUK Energiearmoede is verlengd en worden besteed tot 31 december 2026. We gaan deze aanpak uitbreiden.
Zo zal in Q3 van dit jaar met de Westlandse partners een FIXbrigade worden opgericht die langs de Westlandse bewoners gaat om kleine isolerende maatregelen toe te passen, zoals het plaatsen van tochtstrippen en isolatiefolie.
Daarnaast gaan huishoudens met lage inkomens ook de energietoeslag 2023 ontvangen. Zodra de Eerste Kamer ook akkoord geeft kunnen we starten met het uitbetalen van € 800. Huishoudens die we nog niet in beeld voor de energietoeslag kunnen de energietoeslag aanvragen. Verwachting is dat uiterlijk 1 december aanstaande Westlandse inwoners deze energietoeslag kunnen aanvragen.

5. Stand van zaken wetsvoorstellen aardwarmte

Op het gebied van wetgeving/normering is recentelijk het wetsvoorstel Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) ingediend bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel zal gemeenten de benodigde instrumenten geven om hun regierol in de wijkgerichte aanpak vorm te geven. Een belangrijk aspect van het voorstel is de bevoegdheid van gemeenten om een gebied aan te wijzen waar op termijn de gaslevering wordt beëindigd. De (mogelijke) inzet van deze bevoegdheid is voorzien van noodzakelijke waarborgen zoals participatie, de beschikbaarheid van een alternatieve energievoorziening en betaalbaarheid.
Daarnaast is op landelijk niveau voortgang geboekt met betrekking tot collectieve warmtenetten: de conceptteksten van de Wet collectieve warmtevoorziening zijn op 1 juni 2023 naar de ACM gestuurd voor beoordeling op uitvoerbaarheid en handhaving. Deze wet regelt onder andere het publieke aandeelhouderschap, de verduurzaming van de netten en de ontkoppeling van de tariefregulering van de gasprijs.
Na de val van het kabinet was niet duidelijk of het thema Energie controversieel zou worden verklaard. Op 12 september bleek echter dat dit niet het geval was en de wetgeving dus doorgang kan vinden.

6. Ontwikkelingen (geo)thermie binnen Westland

Collectieve warmte is een belangrijk alternatief voor aardgas in gemeente Westland. Met een collectief warmtesysteem van bronnen en infrastructuur kan Westland voor een groot deel voorzien in de bestaande warmtevraag die nu nog wordt voorzien met aardgas. Binnen gemeente Westland is de ontwikkeling van het Warmtenetwerk Westland in volle gang. Een voorbeeld hiervan is de in 2021 geopende aardwarmtebron van Trias Westland. Inmiddels zijn 9 warmtebronnen operationeel. We realiseren diverse warmteclusters in het Westland. Elk cluster heeft zijn eigen aardwarmtebron en een net. Nu is het van belang om al deze warmteclusters te koppelen tot een integraal robuust warmtesysteem. Op 18 september jongstleden is de SOK ondertekend tussen HVC, Arcade en gemeente Westland voor de koppeling van Monster aan het Warmtenetwerk Westland t.b.v. het collectieve warmtenet.
Toch staat door de recente inflatie de ontwikkeling en voortgang van nieuwe geothermiebronnen onder druk. Momenteel valt een trend te zien waarbij organisaties willen verdichten; meer aansluitingen dichter bij de bron, met minder leidingen. Als gevolg hiervan zullen huizen en ondernemers

23-0220540

Memo

die verder weg van een bron gevestigd zijn mogelijk niet in staat zijn (tegen relatief gunstige voorwaarden) onderdeel te worden van het Warmtenetwerk Westland. Dit gegeven krijgt binnen het ambtelijke apparaat van gemeente Westland echter volop aandacht en in samenwerking met de partners, provincie en Rijk staan we in contact om het warmtenetwerk betaalbaar en toegankelijk voor alle westlanders te houden.

7. Financiën

In 2023 zijn verschillende bedragen binnengekomen ter dekking van de onder de voorgaande punten benoemde uit te voeren werkzaamheden. De bedragen zijn in verschillende vormen binnengekomen, meestal als SPUK (specifieke uitkering), maar ook bijvoorbeeld als decentrale uitkering. Het structurele (historische) budget bedraagt ongeveer 880k€ in 2023 en daar komt in 2023 bijna **6,4 miljoen Euro** bij aan incidentele budgetten:

• Stimuleringsregeling WSW	600.000
• Subsidieverordening Duurzaamheidsmaatregelen	1.000.000
• SPUK Energie Armoede	250.000
• SPUKE CDOKE	1.795.000
• SPUK LAI	558.460
• Decentrale uitkering circulaire sept. 2022	630.000
• Verlenging SPUK Energie Armoede	571.030
• Subsidieverordening Isolatiemaatregelen	1.000.000
Totaal incidentele bedragen 2023	**6.404.490**

Het totaal beschikbare budget voor 2023 is dus ruim 7.2 miljoen € wat ruim voldoende is voor de geplande werkzaamheden zoals eerder beschreven onder punt 1 tot en met 6. Enige risicopunt hierin is het (tijdig) vinden van de juiste mensen, waardoor er werkzaamheden mogelijk moeten worden uitgesteld. Voor de begroting 2024 geldt nagenoeg dezelfde opbouw van budgetten.